

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

Μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Δημιουργική & Προσαρμοσμένη Φυσική Αγωγή»

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣΤΙΤΛΟΣ: **ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ & ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ**ΚΩΔΙΚΟΣ: **Π204**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: **Μπάτσιου Σοφία** τηλ.: **2531039708, 6974858059**, e-mail:smpatsio@phyed.duth.grΑΛΛΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: **Σπάσης Απόστολος** e-mail: aspassis@phyed.duth.gr, **Καστανιάς****Θεόδωρος** e-mail: tkastani@phyed.duth.gr, **Κιουμουρτζόγλου Ε.**,ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ: **Δια ζώσης (65%), εξ αποστάσεως (35%)**ΕΞΑΜΗΝΟ ΦΟΙΤΗΣΗΣ: **Β'**ΕΙΔΟΣ: **Μάθημα Ειδίκευσης**ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: **Ειδική Φυσική Αγωγή**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ-ECTS: **10****ΣΚΟΠΟΣ**

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στους φοιτητές γνώσεις σχετικές:

- α. με την εννοιολογική προσέγγιση της σωματικής και αισθητηριακής αναπηρίας, τις κατηγορίες, τα χαρακτηριστικά αυτών στο γνωστικό, συναισθηματικό και κινητικό τομέα αλλά και τις επιδράσεις αυτής στις φυσικές και λειτουργικές ικανότητες των ατόμων και
- β. με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις αξιολόγησης, σχεδιασμού και υλοποίησης εξατομικευμένων προγραμμάτων φυσικής αγωγής και άσκησης, τις συσκευές υποστηρικτικής τεχνολογίας για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία.

1. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά την ολοκλήρωση της φοίτησης στο συγκεκριμένο μάθημα, οι φοιτητές –τριες θα είναι ικανοί:

- 1. να γνωρίζουν** την παθοφυσιολογία και τα χαρακτηριστικά των ατόμων με σωματικές αναπηρίες, αισθητηριακές διαταραχές
- 2. να γνωρίζουν** τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις σχεδιασμού και υλοποίησης εξατομικευμένων προγραμμάτων φυσικής αγωγής και άσκησης των ατόμων με σωματικές αναπηρίες, αισθητηριακές διαταραχές.
- 3. να αξιολογούν και διαχειρίζονται** δεδομένα κινητικής αξιολόγησης των ατόμων με σωματικές αναπηρίες, αισθητηριακές διαταραχές.
- 4. να σχεδιάζουν και να υλοποιούν** προγράμματα άσκησης σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και γενικής εκπαίδευσης (συνεκπαίδευση) για τα άτομα με σωματικές αναπηρίες, αισθητηριακές διαταραχές.
- 5. να σχεδιάζουν και να υλοποιούν** προγράμματα άσκησης ελεύθερου χρόνου για τα άτομα με σωματικές αναπηρίες, αισθητηριακές διαταραχές.
- 6. να γνωρίζουν** τις δυνατότητες ενασχόλησης των ατόμων με κινητικές αναπηρίες,

αισθητηριακές διαταραχές με τον αθλητισμό υψηλών επιδόσεων

2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΜΑΘΗΣΗΣ

Αποτελέσματα μάθησης	Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες	Κριτήρια Αξιολόγησης	Φόρτος εργασίας φοιτητή (ώρες)
Γνώση της παθοφυσιολογίας των σωματικών αναπηριών και των αισθητηριακών διαταραχών.	Διαλέξεις, μελέτη	Ενδιάμεσες εξετάσεις	50
Γνώση των συσκευών υποστηρικτικής τεχνολογίας για την αύξηση ή βελτίωση των λειτουργικών ικανοτήτων, της εκπαιδευτικής διαδικασίας των ατόμων με κινητική, αισθητηριακή αναπηρία, την άσκηση.	Διαλέξεις, μελέτη	Εργασία	30
Γνώση μεθόδων αξιολόγησης κινητικής, φυσικής κατάστασης, λειτουργικής ικανότητας και ψυχολογικών παραμέτρων των ατόμων με σωματικές αναπηρίες, με αισθητηριακές διαταραχές, χρόνια νοσήματα	Διαλέξεις, μελέτη	Εργασία (ανασκόπηση ερευνών)	40
Σχεδιασμός & Υλοποίηση προγραμμάτων σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής που φοιτούν μαθητές με σωματικές αναπηρίες, με αισθητηριακές διαταραχές, χρόνια νοσήματα	Διαλέξεις μελέτη	Εργασία (Εφαρμογή των αρχών σχεδιασμού)	50
Σχεδιασμός & Υλοποίηση προγραμμάτων σε σχολικές μονάδες γενικής εκπαίδευσης που φοιτούν μαθητές με σωματικές αναπηρίες, με αισθητηριακές διαταραχές, χρόνια νοσήματα.	Διαλέξεις μελέτη	Εργασία (Εφαρμογή των αρχών σχεδιασμού)	50
Σχεδιασμός & Υλοποίηση προγραμμάτων άσκησης ελεύθερου χρόνου για τα άτομα με σωματικές αναπηρίες, με αισθητηριακές διαταραχές, χρόνια νοσήματα.	Διαλέξεις μελέτη	Εργασία (Εφαρμογή των αρχών σχεδιασμού)	30
		ΣΥΝΟΛΟ	250

3. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ-ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Αιτιολογικοί παράγοντες, χαρακτηριστικά ατόμων με σωματικές και αισθητηριακές διαταραχές και προβλήματα υγείας.

2. Αξιολόγηση κινητικής και λειτουργικής ικανότητας, φυσικής κατάστασης των ατόμων με κινητικά και αισθητηριακά προβλήματα.
3. Σχεδιασμός παρεμβατικών προγραμμάτων προσαρμοσμένης άσκησης.
4. Οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία.
5. Συσκευές υποστηρικτικής τεχνολογίας για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων με κινητική ή αισθητηριακή αναπηρία ή πολλαπλές αναπηρίες.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

Δια ζώσης & εξ' αποστάσεως διαλέξεις.

5. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

Διάλεξη	Ημερομηνία	Εισηγητής	Θέμα
1	6/3/2020 Δια ζώσης	Μπάτσιου Σ.	Νευρικό σύστημα-Άτομα με εγκεφαλική παράλυση (μορφές, εκπαιδευτικές παρεμβάσεις..)
2	6/3/2020 Δια ζώσης	Μπάτσιου Σ.	Κάκωση νωτιαίου μυελού (KNM), Δισχιδής ράχη (ΔΡ),- υδροκεφαλία, Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις, Σκλήρυνση κατά πλάκας
3	6/3/2020 Δια ζώσης	Μπάτσιου Σ.	Ακρωτηριασμός, νοσήματα οστών, νευρομυϊκές παθήσεις.
4	7/3/2020 Δια ζώσης	Μπάτσιου Σ.	Μυοσκελετικά προβλήματα μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
5	7/3/2020 Δια ζώσης	Σπάσης Α.	Μαθητές με χρόνια νοσήματα καρδιοκυκλοφορικού συστήματος-εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στη Φυσική αγωγή
6	8/3/2020 Δια ζώσης	Σπάσης Α.	Μαθητές με χρόνια νοσήματα αναπνευστικού συστήματος-εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στη Φυσική αγωγή
7	16-20/3/2020 Εξ αποστάσεως ασύγχρονη	Καστανιάς Θ.	Αισθητηριακές αναπηρίες όρασης
8	1/4/2020 Εξ αποστάσεως σύγχρονη	Καστανιάς Θ.	Αισθητηριακές αναπηρίες ακοής
9	9/4/2020 Εξ αποστάσεως σύγχρονη	Καστανιάς Θ.	Φυσική Αγωγή για άτομα με αισθητηριακές αναπηρίες όρασης, ακοής
10	15/5/2020	Σπάσης Α.	Μαθητές με χρόνια μεταβολικά νοσήματα – εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στη Φυσική αγωγή
11	15/5/2020	Κιουμουρτζόγλου Ε.	Εισαγωγή στην ηγεσία και απαιτούμενες δεξιότητες

12	16/5/2020	Μπάτσιου Σ.	Στρατηγικές διδασκαλίας στη φυσική αγωγή μαθητών με κινητικά προβλήματα
13	17/5/2020	Μπάτσιου Σ.	Μαθητές με πολλαπλές αναπηρίες-Αξιολόγηση, σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων φυσικής αγωγής και άσκησης.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

Η αξιολόγηση των φοιτητών περιλαμβάνει:

Κριτήριο Αξιολόγησης	Ποσοστό τελικής βαθμολογίας
Παρουσία, Ενδιάμεσες εξετάσεις γνώσεων	10%
Ατομικές & ομαδικές εργασίες	60%
Τελικές εξετάσεις	30%

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Abd El-Kader, M. S. (2011). Aerobic versus resistance exercise training in modulation of insulin resistance, adipocytokines and inflammatory cytokine levels in obese type 2 diabetic patients. *Journal of Advanced Research*, 2, 179–183
- Aboussouan, L.S., (2009). Mechanisms of exercise limitation and pulmonary rehabilitation for patients with neuromuscular disease. *Chronic Respiratory Disease*, 6(4) 231–249.
- Abresch, R.T., Han, J.J., & Carter, T.G., (2009). Rehabilitation Management of Neuromuscular Disease: The Role of Exercise Training. *Neuromuscular Disease*, 11 (1).
- Αγγελοπούλου – Σακαντάμη. Ν., (2004). Ειδική Αγωγή- αναπτυξιακές διαταραχές & χρόνιες μειονεξίες. Εκδ Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.
- Bebech, C. A., Oliver, D. T., Limperos, M. A., Benjamin P. Schade, P. B., Larwini H. K., (2016). Perceptions of students with multiple disabilities and typically developing peers. *European Journal of Special Education Research*. www.oapub.org/edu
- Block, Martin E. A (2016) Teacher's Guide to Adapted Physical Education. Paul H. Brookes Publishing.,
- Dunne, S., Coffey L., Gallagher, P., & Desmond, D., (2014). If I can do it I will do it, if I can't, I can't: a study of adaptive self-regulatory strategies following lower limb amputation. *Disability and Rehabilitation*. Early Online: 1–8. DOI: 10.3109/09638288.2014.885993
- Ελληνική Εταιρεία Φυσικής Ιατρικής & Αποκατάστασης, Ελληνικό Τμήμα Μελέτης & Αποκατάστασης Βλαβών Νωτιαίου Μυελού, (2015). Διεθνείς Προοπτικές για την

- Κάκωση Νωτιαίου Μυελού.
http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/94190/9786188219007_gre.pdf
- Galea P. M., Dunlop A. S., Davis M. G., Nunn A., Geraghty T., Hsueh, Ya, & Leonid Churilov L., (2013). Intensive exercise program after spinal cord injury (“Full-On”): study protocol for a randomized controlled trial. <https://doi.org/10.1186/1745-6215-14-291>
- Γεωργούλα, Α., Ζέζα, Μ., & Κατσούλης, Φ., (2015). Η Διαφοροποίηση της διδασκαλίας για μαθητές με πολλαπλές αναπηρίες. Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. http://ed.prosvasimo.gr/docs/odigos_diaforopoiisis/POLYANAPHRIES/Ενοπ_οδηγ_Διαφοροπ_πολλαπλές_αναπ.pdf
- Grumstrup, B., & Demchak, M.A. (2017). Obesity, nutrition and physical activity for people with significant disabilities *Physical Disabilities: Education and Related Services*, 36(1), 13-28.
- Holzer A. L., Sevelde, F., Fraberger G., Bluder, O., Wolfgang Kicking, W., & Holzer G., (2014). Body Image and Self-Esteem in Lower-Limb Amputees. *PLoS ONE* 9(3): e92943.
- Hordern D.M., et al. (2012). Exercise prescription for patients with type 2 diabetes and pre-diabetes: A position statement from Exercise and Sport Science Australia. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 15, 25–31.
- Horvart M., Block M., & Kelly L. (2011). Μέτρηση και αξιολόγηση στην προσαρμοσμένη κινητική αγωγή.. Μετ. Σκορδίλης Εμ., & Γραμματοπούλου Ε. Εκδ. Τελέθριον, Αθήνα
- Kersten, S., Mahli, M., Drosselmeyer, J., Lutz, Ch., Liebherr, M., Schubert, P., & Haas, T. Ch., (2014). A Pilot Study of an Exercise-Based Patient Education Program in People with Multiple Sclerosis. *Multiple Sclerosis International*. <http://dx.doi.org/10.1155/2014/306878>
- Κοκαρίδας, Δ. (2010). Άσκηση και αναπηρία: εξατομίκευση, προσαρμογές και προοπτικές ένταξης. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη.

- Lauruschkus, K., Inger Hallström, I., Lena Westbom, L., Tornberg, A., & Nordmark E. (2017). Participation in physical activities for children with cerebral palsy: feasibility and effectiveness of physical activity on prescription. *Archives of Physiotherapy*, 7 doi: [10.1186/s40945-017-0041-9](https://doi.org/10.1186/s40945-017-0041-9)
- Myers, J., Lee, M., & Kiratli, J., (2007). Cardiovascular Disease in Spinal Cord Injury An Overview of Prevalence, Risk, Evaluation, and Management. *American Journal of Physical Medicine & Rehabilitation*. DOI: 10.1097/PHM.0b013e31802f0247
- Obst, B., & Patty Porter, P., A guide for school personnel working with students with spinal cord injury. https://www.kennedykrieger.org/sites/default/files/community-related-files/guide_for_school_personnel_working_with_students_with_spinal_cord_injuries_1.pdf
- Özaras, N. (2015). Spina Bifida and Rehabilitation. *Turk J Phys Med Rehab* ;61:65-9
- Palisano, R., Rosenbaum, P., Bartlett, D., & Livingston, M., (2007). Gross Motor Function Classification System Expanded and Revised. https://www.canchild.ca/system/tenon/assets/attachments/000/000/058/original/GMFC-ER_English.pdf
- Sherrill, C., (2015). *Adapted Physical Activity Recreation and Sport. Cross - disciplinary and Lifespan*. 6th Ed. Επιμ. Ευαγγελινού Χ. Εκδ. Πασχαλίδη Αθήνα
- Sieglinde M., (2006). *Teaching motor skills to children with cerebral palsy and similar movement disorders: a guide for parents and professionals*. Woodbine House
- U.S. Department of Health and Human Services. National Institute of Health (2012) *Asthma & Physical Activity in the School -Making a Difference* https://www.nhlbi.nih.gov/files/docs/public/lung/phy_asth.pdf
- Valkova, H., (2012). Adapted physical activities as the part of education: chance for children with cerebral palsy. <http://www.doiserbia.nb.rs/img/doi/zbornici/micp/2012/MICP2012171V.pdf>
- Verschuren, O., Peterson, D. M., Balemans, C.J.A., & Hurvitz, A. E., (2016). Exercise and physical activity recommendations for people with cerebral palsy. *Developmental Medicine & Child Neurology*. 58 (8). DOI: 10.1111/dmcn.13053
- Waltersson L., & Rodby-Bousque E., (2017). Physical Activity in Adolescents and Young Adults with Cerebral Palsy. *BioMed Research International*. <https://doi.org/10.1155/2017/8080473>

- Wanninge A., (2011). Measuring physical fitness in Persons with Severe/Profound Intellectual and Multiple disabilities. <https://www.hanze.nl/assets/kc-cares/transparante-zorgverlening/Documents/Public/Proefschrift%20Wanninge.pdf>
- Wasser G. J., Herman C. D., Mary Beth Horodyski, M.B., Zaremski, L.J., Tripp, B., , Phillip Page, P., Vincent R. K., & Vincent K. H., (2017). Exercise intervention for unilateral amputees with low back pain: study protocol for a randomised, controlled trial. DOI 10.1186/s13063-017-2362-0
- Westergren, T., Fegran, L., Nilsen, T., Haraldstad, K., Bjørn Kittang, O. Berntsen, S. (2016). Active play exercise intervention in children with asthma: a PILOT STUDY. *BMJ Open* 2016;6:e009721. doi:10.1136/bmjopen-2015- 009721
- Winnick, J., & Porretta, D. (Eds.). (2016). *Adapted Physical Education and Sport, 6E*. Human Kinetics.
- Zittel, L., Pyfer, J., & Auxter, D. (2016). *Principles and Methods of Adapted Physical Education & Recreation*. Jones & Bartlett Publishers.
- Ας κάνουμε την πρώτη κίνηση! ΠΡΟΣΒΑΣΗ – Η Υποστηρικτική Τεχνολογία στην Εκπαίδευση των Ατόμων με Σοβαρά Κινητικά Προβλήματα. http://www.e-yliko.gr/amea/prakseis_epeaek/Exidikeysi.pdf